

tassák diadalra a magyarság zászlaját, toborozzanak maguk közé egész hadsereget ebből a vármegyéből, melynek fiai mindig elől voltak, ha a hazáért kellett küzdeni. Nagyok voltak őseink egykor a véres harcokon, ne legyünk mi kisebbek, a békés küzdelemben, hogy majd munkánk végeztével a többi közművelődési testvéregylettel együtt büszke önérettel tekintsünk a mi erős várunkra, édes magyar hazánkra.

*

Minisztertanács. Kossuth Ferenc lakásán tegnap minisztertanács volt, melyen Andrassy Gyula gróf belügyminiszter kivételével a kabinet minden tagja megjelent. Andrassy Gyula gróf távolmaradásának hirtelen meghűlése volt az oka. Ez a távolmaradás azonban nem akadályozta a belügyminisztert abban, hogy bécsi utjáról teljes beszámolóját be ne terjessze. A beszámolóban döntő politikai dolgok vannak, erre vall legalább az is, hogy Wekerle ma Bécsbe utazik, hogy jelentést tegyen a helyzetéről. A minisztertanácsból semmi sem került nyilvánosságra. Andrassy beszámolójában igen fontos politikai ügyek vannak, melyek politikai körökben nagy izgalmakat okoztak. A jövő héten nagyjelentőségű politikai események következnek be. Komoly veszedelmektől egyáltalán nem kell tartani. A függetlenségi párt mindenben összetart s az ügyeket a legmegfelelőbb módon fogják keresztülvinni úgy a bank, mint a katonai kérdésekben.

A helyzet. A függetlenségi pártban valószínűségi riadalmat okoztak a létszámemeléslről érkezett hírek. A párt nagyon sok tagja elutazott már a vidékre, de azok, akik itt tenné vannak, ma

— Most megélek. Nem fényesen, de tisztességesen. No, no, nem a ti szempontotokból tisztességesen. Ma este belepillanthatsz életembe. Jöjj el az »Oroszlánba«, de ne hogy kártyázz! Csak kibicelj. Én még egy sétát teszek ebéd előtt. Szervusz! Ott nem fogjuk egymást ismerni.

Vacsorázni a küldöttségi tanyára mentem s kilenckor az Oroszlánba.

Leültem a kassza mellé s az ujságokban lapozgattam. Már az én Kalocsay Pista barátom ott volt s közömbösen szürcsölgette kávéját egy távoli asztalnál. Persze nem ismertük egymást.

Kis idő múlva két férfi lépett be a kávéházba. Egyik idegenül körüljártatta szemét a teremben, elárulva, hogy először van itt életében. Ahá, ez lesz az áldozat. A másik kálauzolta s épen a Kalocsay Pista asztalához telepedett le. Merő véletlenségből. Pista barátom rájuk sem ügyelt. Nem is köszöntek.

Az üzlettárs, aki az áldozatot hozta, teát rendelt.

Egy darabig beszélgettek. Pista csak olvasott tovább.

— Talán ütünk egy alsóst, — mondta egyszer az üzlettárs X urnak, az áldozatnak.

— Nem bánom. De csak így kettesben?

— Persze csak ketten vagyunk. Valjon uraságod nem lenne hajlandó velünk egyet játszani? — kérdezte félénken az üzlettárs Kalocsay Pistát, mint akit most lát életében először.

délelőtt csapatostul jártak Kossuth Ferencnél, hogy megnyugtatót kérjenek tőle s informáltassák magukat a politikai helyzetéről. A kereskedelmi miniszter, akinek egészségi állapota az utóbbi napokban javult, nagyon optimista szemmel nézi a jövőt. Hosszasan magyarázta vendégeinek, hogy a függetlenségi párt helyzete nagyon kedvező. De hiszen, ha a kormány terve megvalósul, akkor egyáltalán megszűnik a függetlenségi párt — felelte egyik képviselő Beleolvadnak a fuzió pártba. Az új párt magva és zöme a függetlenségi párt — mondta Kossuth — aminek a párt elnevezése is bizonyosára lesz. S ha egységes párt lesz a kormány mögött, könnyebben megbirjuk valósítani a függetlenségi eszméket. — És az önálló bank? — Az is meglesz, felelte Kossuth, de minden idejében. Ezzel vége is volt a beszélgetésnek. A helyzet tehát a függetlenségi párt szerint nem ad okot aggodalomra.

A pénzügyi-bizottság ülése. A pénzügyi-bizottság a katolikus papok fizetésének állami kiegészítésére vonatkozó javaslatot tárgyalta s azt minden részében elfogadta. A bizottság a kormány figyelmét fel fogja hívni arra, hogy a törvényes köteleiséget nem teljesítő paptól vonja meg az állami kiegészítést.

A munkaadók munkaközvetítője.

Az asztalossegédek sztrájkja.

Nagyvárad ipari élete nevezetesen fordulóponthoz érkezik a holnapi napon, mikor a nagyváradai építőiparosok szövetsége életbelépteti a saját munkaközvetítőt. A munkaközvetítő egyelőre csak az asztalosmesterek részére fog munkásokat közvetíteni, de a jövő tavasztól kezdve kiterjeszti működését a Szövetség kebelébe tartozó összes szakmákra, így a kőműves, ács, kőfaragó, bádogos, vízvezetési szerelő, lakatos,

elektrotechnikus, szobafestő, mázó, betonos és szobrász szakmákra.

A munkaközvetítő felállítását a szövetség csak tavaszra tervezte, mikor a munkásokkal kötött kollektív szerződések lejárnak. A munkaközvetítő felállítására kötelezte magát a helyi Szövetség akkor, midőn ezelőtt másfél évvel az országos Szövetség fiókja lett. Az országos munkaadó-szövetségnek tudvalevőleg egyik kardinális programpontja az, hogy a munkásszakszervezetek hatalmi köréből kivegy a munkaközvetítést és a kollektív szerződések teljes kiküszöbölésével kizárólag csakis minden egyes munkással külön való szerződés kötés útján létesített munkaviszonyt ismerjen el. A Szövetséget nem anyagi érdek, nem hatalmi kérdés vezette e határozata meghozatalánál, hanem az az abszurd állapot, hogy a sokszor helytelenül vezetett szakszervezetek a munkásokat ok nélküli sztrájkokba, indokolatlan bojkottokba kergette s így lehetetlenné tette a békés munkaviszony megszilárdulását és az országot ezzel súlyos gazdasági válság felé sodorta.

A Szövetség megalakítása alkalmával az ország több helyén felállították a munkaközvetítőt. Egy kevés rázkódtatás után mindenütt bevált az intézmény s ma már az ország legtöbb helyén a munkásszervezetek által bárcának csufolt nyilatkozat aláírása után kaphat csak munkát az építőiparos segéd.

A nagyváradai építőiparosok Szövetsége csak úgy lépett be annak idején az országos Szövetségbe, ha a munkaközvetítőt nem kell azonnal felállítani, hanem csak akkor, midőn a most még érvényben levő kollektív szerződések határideje lejár.

Hogy most, — habár egy munkanemre is — mégis fölállítja a Szövetség a munkaközvetítőt, annak oka az asztalos munkások szerződésellenes magatartásában keresendő. Néhány héttel ezelőtt ugyanis a Réh Ferenc-féle ipartelepen dolgozó asztalossegédek sztrájkba léptek, mert munkaadójuk egy olyan munkást vett föl, aki szakszervezeti tagdíjjal volt hátrálékban s e miatt a szakszervezetnek éppen azon időben nem volt tagja. Az illető munkás be akart lépni a szervezetbe a szabályszerűségi

Pista úgy tett, mintha nem nagyon örülne a megszólításnak. Orrát félrehúzva, kivette zseboráját, nézte, számított magában, aztán unottan letette a lapot kezéből s csak úgy foghegyről odavetette:

— Egy órácskám van. No nem bánom.

Megkezdődött a játék. Vegyes szerencsével, de a nyerő félnek az áldozat látszott. Ugy látszik hagyták nyerni, hogy kedvet kapjon. Sok pénzt sejtettek nála.

Én a negyedik-ötödik osztásnál óriási közömbösséget színvelve felvettem székemet, hozzájuk vittem s leültem kibicelni. Mint akinek más dolga nincsen.

Egy óra múlva megszólal az üzlettárs.

— Talán egy hazait játszának.

— Mi az? kérdé az áldozat.

— F betűvel kezdődik.

— Ferblit? az jó lesz!

Szegény áldozat, vérszemet kapott a kaláberi szerencséjétől.

Elkezdett ferblizni. Az áldozat három-négyöt játékban nyert. Nagy pénzeket vitt el.

Már a térdén citerázott. Láttam a két hamis játékos arcán, hogy az áldozatnak percei megvannak számlálva. Most már teljesen lángra lobbantották benne a játékszenvedélyt. Ideje, hogy neki kezdjenek a munkának. Hirtelen, de jelentőségteljesen összepillantának s megkezdődik az igazi játék, vagyis a hamis játék. Ugratják az idegent.

— Tíz forint.

— Megadom.

— Én nem adom, — mondja az osztó. Az idegen Kalocsay Pistával maradt. Egymásra licitálnak.

Láttam, hogy X urnak harminca van. De Pista négy ász szorongat. Bizott magában mindakettő. Amit az egyik hív, a másik megadja, aztán ráduplicál.

Végre eldobják a kártyát.

— Mije van?

— Harminc,

— Itt négy ász.

Az áldozat előtt összenyert pénznek majd egy negyedrésze odalett.

De azért nem jött zavarba. Kivette tárcáját, a megmaradt pénzt, mint tiszta nyereséget belegyömöszölte és megszólalt:

— Uram, köszönöm a játékot. Tizenegy.

óra elmúlt s az én vonatomból indul Reggelre otthon kell lennem.

A két sipista borzasztó csalódással nézett össze.

— De kérem, kérem... hebegte az üzlettárs, aki őt idehozta.

— Megmondtam uraságodnak a vacsoránál, hogy csak eddig játszhatom. Fizetett és vette a kabátját. Én is.

Kalocsay Pistára nem mertem ránézni, mert tudtam, hogy a szegyéntől, hogy így tuljártak az eszén, majd kiég a szeme.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazár“-épület színház-oldal

Van szerencsém a n. é. közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a legújabb divatu és legjobb minőségű szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papságot az egyszerű és fekete árúimra, melyeket kizárólagosan a Főtisztelendő papság részére tartok. Állandóan nagy választék reverenda, szimáda és egyházi quadrátusokból. Rivetum viola és fekete színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legcélszerűbb hit. remény,

szeretet övének (cingulus, mely egyedül csak nálam szereshető be.

Midőn a Főtisztelendő papság és n. nagyródemű közönség becses pártfogását kérem, föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka és jutányos ár volt, melytől eltérni a lüvében sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre utóda,
polgári és papi szabó.

beiratási díj lefizetése mellett, de ezt a munkások nem fogadták el s Réh Ferencet a sztrájkban töltött napok munkabéréért a békéltető bizottság elé idézték. Az ügyet a nagyváradi munkaadók Szövetsége is tárgyalás alá vette, tárgyalta a munkások kiküldöttjeivel, de eredménytelenül. A békéltető bizottság elutasította a munkásokat az általuk kívánt munkabér iránti keresetükkel. Ekkor a Szövetség, mely minden alkalmat megragadott a békés elintézésre, ismét a munkásokhoz fordult, felhívta őket, hogy miután szerződésellenesen léptek sztrájkba, mert esetleges sérelmük esetén nem sztrájkolni de ügyüket elbírálás végett a szerződésben megnevezett szervező bizottság elé kellett volna vinni, lépjenek újra munkába. E felhívásnak a munkások dacára annak, hogy a központi szervezet is így instruíra őket, nem tettek eleget.

Ily körülmények közt a munkaadók szövetsége elhatározta, hogy a munkaközvetítőt az *asztalos szakmára* felállítja. A szövetség végrehajtó bizottsága hosszabb időn át tárgyalta, megállapította a nyilatkozat tartalmát, a munkarendet és árszabályt. A tárgyalásokat *Sztarill* Ferenc elnök nagy körültekintéssel és higgadsággal vezette s főleg az irányította e ténykedésében, hogy a megállapodások az egész vonalon tekintettel legyenek a munkások érdekeire is. A hozott megállapodások tényleg szigorúan szemellett tartják a munkások jogait is és számolnak a mai drága megélhetési viszonyokkal, úgy hogy az árszabályban *olyan magas munkabérek* vannak felvéve, amint Magyarországon egyetlen városában nincsenek, még a fővárosban sem.

A Szövetség egy felhívást bocsátott ki a munkásokhoz, amelyben felvilágosítja őket a Szövetség álláspontjáról. Rámutat arra, hogy a munkások, illetve a szakszervezet makacs magatartása okozta, hogy a Szövetség a munkaközvetítőt felállította. A Szövetség nem hatalmi kérdést vitat, hanem a munkások érdekét szolgálja és a békés munkaviszonyt akarja biztosítani a munkaközvetítő felállításával, mert így *kívesszi a munkásokat a szakszervezetek nyúga alól* és tisztességes feltételek mellett megtehető munkabért biztosít azoknak a munkásoknak, akik a munkaadóknak nem ellenségei, de hűséges munkatársai. Addig míg a szakszervezetek éléről nem tűnnek el a mai felforgatásra törekvő, hazafiatalan elemek, a Szövetség a szakszervezettel nem tárgyal, hanem saját munkaközvetítője után állítja munkába azt a munkást, aki az eléje tárta tisztességes feltételeket elfogadja. A Szövetség nem rendez munkákizárást, de holnaptól kezdve csakis az a munkás kaphat munkát, aki a munkaközvetítő nyilatkozatát aláírja.

A munkaközvetítőt a Szövetség a saját helyiségében (Teleky-u. 13. sz. I. emelet) rendezte be, ahol holnaptól kezdve a munkások jelenkezhetnek. A munkaadók el vannak készülve rá, hogy a munkások egy része nem fogja aláírni a nyilatkozatot, de avval a lét számmal, amely el fogja fogadni a munkaközvetítőt, ki fogják húzhatni a téli sáson, addigra pedig a munkások majd csak megmondolják magukat. A mesterek tavasszal sem fognak zavarba jönni, mert a közvetítő ma már országos szervezetű és Nagyváradra, ahol legmagasabb a munkabér, szívesen jönnek majd más városból olyan asztalos munkások, akik már régen elfogadták a nyilatkozatot.

A cseléd-ügy is zátonyra jutott

A tolvaj cselédek kora.

Napról-napra veszedelmesebb lesz a helyzet a cseléd ügy tekintetében. Ma már régen tudtunk azon, hogy a gazda parancsol a cselédnek. Ma már ott állunk, hogy a cseléd-fogadó gazda a felfogadás napján tudja, hogy ellenséget vesz a házához, akivel mindennap meg fog gyűlni a baja, míg végül nem ő küldi el a cselédet, hanem az szökik meg tőle és ilyenkor rendszeren el is visz magával valamit. Szóval, ma a cselédek legnagyobb része nem egyéb, mint hivatalosan szerződött tolvaj, akit csak azért tűr meg pillanatra is a gazda, mert rá van utalva.

Nem ma, vagy tegnap keletkeztek ezek a hibák. Hosszu évtizedek során keletkeztek a közönség önkéntelen támogatása mellett a hatóság nemtörődömsége folytán. A rendőrség mint hatóság a cseléd-ügyet csak huszadrangu dolognak tekintette és egyáltalán nem törődött vele. A cselédek ezalatt nagyobb és nagyobb jogokat szereztek maguknak, míg kifejlődött a mai áll. pot. Ha ez a hatósági nemtörődömség a cselédeket célozta pártfogolni, úgy nagyon rossz taktikát követett, mert éppen az ellenkezőjét érte el. A gazda önvédelemből tiltakozott a cseléd megtartása ellen és így megszűnt a gazdák részéről a cselédek iránti szeretet, a béke helyett a folytonos torzsalkodás ütötte fel fejét és elérte a cseléd-ügy az anarchia korát.

Ma már nem azért kíséri szuronyos esendőr a megszökött cselédet, mert a gazdája vissza akarja venni, hanem azért, hogy visszavegyék tőle az ellopott holmit, vagy mert bántalmazta a gazdáját.

És a cselédügy a javulás helyett napról-napra rosszabb lesz. Ma már érzi ezt a rendőrség is és meg is kezdte az anomáliák megszüntetésére irányuló munkáját. Ez a kezdet azonban ugyilátszik örökös kezdet marad.

Az ügy még ma is az első lépésnél tart. Ugyanis a rendőrség szabályrendelet nélkül nem tehet semmit. A jelenlegi szabályrendeletek pedig szabad kezet adnak a cselédeknek. Tehát föltétlen reformra van szükség. A szabályrendelet-tervezet már régen készen van, azonban még mindég ott van valamelyik asztalfiókban eltemetve. Pedig nagyon nagy szükség van rá.

Hogy a cseléd-ügy mizériának egy másik oldalát is megvilágítsuk, rámutatunk a cseléd-elhelyező intézetek visszaéléseire. Van többek között olyan elhelyező intézet is, melynek állandóbb alkalmazottja egy elhelyezésre váró cseléd, mint valamelyik gazdának. Tudniillik az elhelyezőben sok olyan cseléd van, aki idejének nagy részét az intézetben tölti, mert elig szerződik el valahova, pár nap múlva megjelenik ott az elhelyező megbizottja és többet ígérve a cselédnek új helyet ajánl csak azért, hogy megint megkaphassa a közvetítés díját.

Ezeket a visszaéléseket pedig úgy lehetne megszüntetni, ha a hatóság maga közvetítene a cselédeknek és az intézeteket bezáratná. A város ez által nem hozna semmi áldozatot, mert a közvetítés díját beszédhetné és ebből fedezve

volna a keletkezett kiadása is. Ez esetben volna segítve a logjobban a cselédügyön.

A jelenlegi cselédügyosztály pedig megfelelő munkaerővel volna ellátandó, hogy a nagyon is közérdekű cselédügy minden tekintetben helyes és alapos vezetés alatt legyen.

A Bosnyák-nap eredménye.

A Bosnyák-nap eredménye várakozáson felüli. A közönség oly nagy lelkesedéssel karolta fel ezt az ügyet, hogy méltán lehet megelégedve magával és jóleső érzés töltheti el, hogy a boldog szerető családi körből idegenbe vezényelt fiainknak melegebbé barátságosabbá tette a szeretet ünnepét. A tiszta jövedelem még nincs összeszámolva. Ez ideig azonban már 2600 korona készpénzt tudtak elküldeni Boszniába. Adományok úgy pénzbelileg mint természetben még mindig érkeznek a parancsnoksághoz. A Bosnyák napra a következők adományoztak.

Jenő Ludvig 1, dr Kabos 5, dr Halász 3, Laszky Ármán 2, Stern Sándor 2, Standary 2, Imre Lipót 5, Loschmidt Ferenc 2, Nadányi Károly 8, Lichtman Mór 8, Riegler Ede József 9, Szilágyi és Vajda 10, Tátray Gusztáv 4, báró Szentkereszt 9, Rimler Károly 9, Lubor Andor 5, Konrád Márk 20, Lamm J. cég 2, Benedek Iényképész 2, Blum Lajos 1, N. N. 1, özv. Mihelfi Mórné 4, dr Mihelfi Lajos 20, Lukács Ödön 2, Léway fodrász 2, N. M. 1, Ismeretlen 2 kor.

Glac Antalné főispánné gyűjtése: özv. báró Gerliczy Félixné 10, Szählender Károlyné 10, Fráter Imréné 10, báró Luzsénszky Etelka 5, Nadányi Károlyné 10, Jelentsik Margit 10, Geleta Gézné 4, özvegy Hamary Kornélné 10, Siket Trajáné 6, Olasz Elemér 10, Huzella Gyuláné 10, Cziffra Gerő 10, Pallay Lajosné 10, Glac Antalné 50, Singer Co. varrógép-gyár r. t. gyűjtése 11.40, Pakor altábornagy 10, Szokolay Tamás 12, dr Echerolles Kruspér Sándor 10, Schlesinger Fülöp 10, Materny Lajos 2, Fényes Manó 2, Schuch József 20, Mangra Vazul 30, Ausländer 5, Fey Rudolf 10, Papp Anna 11, Bura Károly primás 10, Róm. kath. káptalan 200, Keller József őrnagy 10, Wechsler Adolf és Társa 15, Fleischhacker Gyula 20, dr Lengyel Zsigmond 5 kor. Sokoll Silvia urnó gyűjtése: Szabadhegyi Géza 20, br Wildburgné 20, Szégheny Jenő 10, Lazsénszky báróné 5, Bolányi Józsefné 10, Szabó Lajosné 10 kor., Lukács Gyuláné 5, Német Sándor 10 korona.

A hadapróiskola tisztikara által felállított cukrászda részére a következő adományok érkeztek be:

Özvegy Polgár Gyuláné 10 kor., Krausz Samuné 10 kor., Fay Rezső bádógos-mester 10 kor., Ro termann Franciska divatárus 5 kor., Andrányi testvérek 2 üveg likör, Bródy Samu 50 drb sütemény, ifj. Popper József 2 üveg likör, 2 üveg pezsgő, 2 doboz györi szelet, Oláh Ferenc mészáros 10 üveg likör, Deutsch pékmester 10 üveg tokaji bor, Friedl és Jörös kereskedők 6 üveg likör, 2 üveg pezsgő, 2 doboz cukorka, Sebő Imre könyvkereskedő 300 drb papir-salvéta, 100 drb sütemény, Cillér Imre kereskedő 40 méter fehér- és lila vászon, Barna kereskedő 15 méter fehér vászon, Erdőss és Grünfeld kereskedők 9 méter fehér vászon, Stepper Ottó cukrász 300 drb papir salvéta, 300 drb papirtányér s a cukrászda ingyen kezelése, Klein Márton Emke főpincére 1 láda sütemény, Molnár cukrász 1 torta, Hadapróiskolai altisztek 18 kor. 20 fillér, Schwartz Ferenc ur 50 kor. Petrovics kereskedő 2 üveg likör, ifj. Kohn kereskedő a függönyöket, Andrányi kereskedő a rézkarikákat, Ujvárosi drogéria 1 üveg ibolya illatot, Oláry Gyula kereskedő

Fiúk! — Menjünk Klein Sándor és Vilmoshoz Fő-utca —

Leányok! üzeltébe vásárolni, kapunk ott minden felszerelést ami szükséges, hogy az iskolában rendes tanulók lehessünk. Iskola-táskák 23, könyvszíjjak 20, tentatartók 10, patent harisnyák 14, kötények 35, gallérok 5, ingek 70, kofferek 1.—, kefék stb

Grammophonok nagy választékban részletfizetésre is.

Intézetek részére teljes felszerelések

10 kor., Maborszky Hermann cukrász 1 tál sütemény, Ehéér Akos keztyűs 5 pár keztyűt, Több család különböző süteményeket és cukorkákat.

Az adományokért a rendezőség ez uton mond köszönetet.

UJDONSÁGOK.

* **Andrássy János kanonok jubileuma.** Az egyházmegye egyik legidősebb tagja ünnepelte meg tegnap csöndes körben, születésének 90-ik születése napját. *Andrássy* János prelátnak kanonokot ez igen szép jubileuma alkalmából *Fetsz* Antal káptalani helynök és *Spett* Gyula kanonok, valamint az udvari papság üdvözölték.

* **A tisztviselők lakbér-ügye.** Az utóbbi időben a tisztviselők lakbér-ügyéről oly sok mende-mond keringett közszájon, hogy a tisztviselők a legjobbaknak adva hitelt alaposan félrevezették magukat. Ugyanis az eddigi híresztelésekből egyáltalán semmi sem igaz. A tisztviselők lakbér-ügye még nincs rendezve. A miniszteriumban egyáltalán nem adhatnak semmiféle felvilágosítást, mert a tervezet nem lehet irányadó. A tervezetnek csaknem minden tétele változást szenved. Addig míg rendezve nem lesz az ügy egyáltalán nem adnak ki értesítéseket. A lakbér-ügy a pénzügyi bizottság elé fog kerülni és ennek letárgyalása után nyerhet tájékoztatást a közönség. A pénzügyi bizottság állandóan tart üléseket s a kongrua javaslat letárgyalása után a tisztviselők lakbér-ügyét fogja tárgyalni. Eszerint a lakbér-ügy már a hét folyamán véglegesen el lesz döntve. — Információkat egyenesen a belügyminiszteriumból nyert adatok alapján adjuk.

* **A Petőfi-társaság új tagjai.** A Petőfi-társaság tegnap a következő írókat és művészeket választotta be rendes illetve tiszteletbeli tagjaivá. Rendes tagok lettek: Pallágyi Lajos, Molnár Ferenc, Fenesi Lajos, Porzolt Kálmán, Beöthy Zsolt; tiszteletbeli tagok: Ennics György, Rátkay László, Jászay Mari, Ábrányi Emil.

* **Ma nincs munkaszünet.** A közelgő karácsonyi ünnepekre tekintettel a f. hó 20-iki vasárnapi munkaszünet felfüggesztése tárgyában a kereskedelemügyi m. kir. miniszter az alábbi rendeletet bocsájtotta közre: A fogyasztó közönség érdekeire való tekintettel az 1891. évi XIII. t.-c. 3. §-ában biztosított jogomnál fogva megengedem, hogy f. évi december hó 20-ára eső vasárnapon az ipari és kereskedelmi elárúsítás és házhoz szállítás kivételesen egész napon át minden korlátozás nélkül végezhető legyen. Ez alól azonban minden rendű irodai munka ki van véve, erre tehát ezen rendelkezésem nem terjed ki. — Ugyan-e tárgyban a kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést adta ki:

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak 106.820—VI. C. 1908. sz. leiratára hivatkozással van szerencsénk az érdekelt körök tudomására adni, hogy a f. 1908. évi december hó 20-ára eső vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítást a miniszter ur kivételesen az egész napon át, minden korlátozás nélkül

megengedi. Ez alól azonban minden irodai munka ki van zárva, erre tehát ezen rendelkezés nem terjed ki. Nagyvárad, 1908. december hó 19. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara. *Huzella* Gyula kir. kereskedelmi tanácsos, elnök. Dr. *Sarkadi* Lajos titkár.

* **A B. M. K. E. közgyűlése.** A Bihar-megyei Magyar Közművelődési Egyesület ma délután fél négy órakor tartja alakuló közgyűlését a városháza nagytermében. A közművelődési egyesületnek eme fontos aktusára *Glacs* Antal főispán ez uton hívja meg a beiratkozott egyéneket, valamint az érdeklődőket.

A közgyűlés tárgysorozata a következő.

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Korelnök és korjegyző választása.
3. Az egyesület megalakulásának kimondása.
4. A alapszabályok elfogadása.
5. A titkár fizetésének megállapítása.
6. Az alapítási költségek megszavazása.
7. Tiszttakar választás:
 - a) Ügyvezető elnök,
 - b) Három alelnök,
 - c) Főtitkár,
 - d) Titkár,
 - e) Pénztáros,
 - f) Ellenőr,
 - g) Könyvvezető,
 - h) Jogtanácsos,
8. A felügyelő bizottság megválasztása.
9. a népnevelési osztály megalakítása.

A közgyűlés, mely egy nagy hivatású és széles munkakörű egyesületnek lesz az első lépése megyszerte nagy érdeklődést keltett s ma bizonyára igen szép számú közönség jelenlétében fog az lefolyni.

* **A magántisztviselők és Ágoston Péter.** A nagyvárad magántisztviselők egyesületének előzetesen csak egy elnöke volt, *Fényes* Manó, aki alatt virágzott az egyesület s ápolta a magántisztviselők között az összetartozandóság érzetét. A tagok egy része azonban nagy hajlandóságot érzett a szociálista tanok iránt és úgy találta, hogy nekik nem elég egy elnök s így *Fényes* Manó mellé beválasztották másik elnöknek a »mai tudósok« egyik agilis vezető emberét dr. *Ágoston* Pétert. Sőt többet is tett az egyesület. Fáradhatatlan buzgósággal és munkával bevitte dr. *Ágoston* Pétert a város törvényhatóságába is. Azóta sok minden megváltozott az egyesületben, amelynek *Ágoston* Péteren kívül több olyan tagja is van, akik tagjai a város törvényhatóságának. A legutóbbi városi közgyűlésen került tárgyalásra tudvalevőleg dr. *Várady* Zsigmond indítványa, hogy írjon fel a törvényhatóság a miniszterhez a vasutasokhoz kiadott kereskedelmi miniszteri rendelet visszavonása iránt. A város közgyűlése azonban az indítványt nagy többséggel leszavazta. A magántisztviselők egyesületének keblében levők közül két törvényhatósági bizottsági tag szintén az indítvány ellen szavazott, mivel ők a függetlenségi párt tagjai s ez a párt állást foglalt az indítvány ellen. A törvényhatósági tagságból folyó ezen szabad vélemény nyilván-

ítás okozta azt a válságot, amely most a magántisztviselők egyletében kiütött. A napokban tartott választmányi ülésen nem jelent meg dr. *Ágoston* Péter elnök, hanem egy levelet küldött, amelyben arra akarja oktatni az egylet tgzjait, hogy mi a kötelességük, s kijelenti, hogy lemond az elnökségről, mert az egyesület azon tagjai, akik törvényhatósági bizottsági tagok (*Fried* Ferenc, *Schwarz* Izidor és *Weisz* Lajos) *Várady* Zsigmond indítványa ellen szavaztak. *A lemondást elfogadták*, de ebből olyan vita kerekedett, hogy valószínűleg *Fényes* Manó elnök s az egyesület több más vezető tagja is megválnak állásától. — Ez a dolog nagyon furcsa világot vet arra, hogy miként akarnak *Ágoston* Péterék már nemcsak egyeseket, hanem egész testületeket az ő céljaik szolgálatába hajtani s mennyire becsülik az egyéni szabad gondolkodást, ha az nem felel meg az ő szájuk ízének.

* **A hiteltullépések a városnál.** Nagyvárad város mult évi zárszámadásának tárgyalásánál a törvényhatóság tudvalevőleg különösen a nagymérvű hiteltullépéseket s a közgyűlés engedélye nélküli rendelkezéseket kifogásolta s egy bizottságot küldött ki, annak megállapítására, hogy melyik tisztviselő lépte át a költségvetés kereteit a törvényhatóság engedélye nélkül. *Köszeghy* József városi főmérnök tegnap előterjesztést tett a hiteltullépések tárgyában. Azt mondja ebben, hogy az eddigi hiteltullépéseket főleg az okozta, mert most nincs elég személyzet a könyvelésekre s így mikor a szükségletek megrendelésére van szükség, nem tudják kimutatni, hogy mennyi összeg van már kiadva s így csak később tudják meg a hiteltullépést. Jelentéséhez egy szabályrendelet-tervezetet is csatol a főmérnök a város házipénztára terhére eszközözendő megrendelések és a pénztári fedezetek nyilvántartására vonatkozólag. Ebben proponálja, hogy egy állandó hiteltullépést bizottság alakítsák, aki a kiadásokat figyelemmel kísérije.

* **Kinevezés.** *Glacs* Antal főispán tegnap *Török* István végzett joghallgatót megyei közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

* **A főkapitány véleménye a szociálista kenyérsütődékről.** A nagyvárad szociálista szervezet tagjai egy évvel ezelőt »Világosság fogyasztási és termelő szövetkezet« cég alatt kenyérsütődét állítottak fel, hogy a munkások részére olcsóbb kenyeret állíthassanak elő. A vállalkozás azonban nem járt a kellő eredménnyel. Hogy miben volt a hiba, sokat beszéltek róla maguk a szociálisták. Az elmúlt évre a város is támogatta a vállalkozást, mert nem akartak elzárkózni az elől, hogy ha eredményt tudnak elérni, azt ne támogassák. Az eredmény azonban elmaradt. A szövetkezet újabbán ismét kérte Nagyvárad városát, hogy évi 1000 koronával, továbbá mérsékelt áru vizvezetési vízzel és villamos árammal támogassa a kenyérsütődét. A kérvényt kiadta a városi tanács a rendőrkapitányi hivatalnak. *Gerő* Ármia főkapitány most terjesztette elő véleményét a következőkben: A szövetkezet egy év előtt alakult, azonban a kitűzött célt nem szol-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárúházból. — Ára üvegenként 4.— korona.

gálja. Mert igaz ugyan, hogy működése kezdetén a kenyérrakban némi hullámzást előidézt, ámde a hatás később már nem nyilvánult. Nem tudta a kenyérrakokat lenyomni és versenyezni sem tudott a helybeli kenyérsütőkkel. Beállott tehát az a kényszerítő szükség, hogy minőségileg gyengébb kenyeret bocsásson piacra, mint a többi helybeli kenyérsütők. — Kénytelen volt evvel, mert az üzemeltetések nagyok, az alaptőkeként jegyzett összegnek pedig alig 8 százaléka folyt be. E mellett a szövetkezet által a Porondon nyitott kenyérrárusító üzlet forgalom híján megbukott. Szemmel láthatólag nem pártolták a vállalkozást sem a nagy közönség, sem a munkások, de nem pártolták maguk a részjegyet jegyzett tagok sem. Amidőn ezen adatokkan reá mutatam arra, hogy a szövetkezet a jelenlegi szakszerűtlen és túlköltséges vezetés mellett sem versenyképes, de még életképesnek sem mondható; azt kell kijelentem, hogy Nagyváradi városa nem fordíthat évente 1000 korona pénzt és áram-, valamint vízdíj elengedést arra, hogy egy irreális alapon megindított vállalatot lábra állítson. Mert a szövetkezet semmi irányban sem mutathat fel pozitív eredményt, még csak a tekintetben sem, hogy a befektetett tőke valamiképp is biztosítva lenne. Ezekre való tekintetből javaslom, hogy a kérelmet utasítsa el a tanács.

*** Egy huszártiszt szerencsétlensége.** Wolkenstein Pál gróf, császársz. kir. kamarás, a 7-es számú Vilmos huszárok hadnagya, aki az ekvítáció alkalmából időzik jelenleg Aradon, rendes napi lovaglását végezte a közös huszárlaktanya lovagló iskolájában. A ló valamitől megbokrosodott s ijedt vágatással rohant össze-vissza a lovaglósikolában. A hadnagy minden erőfeszítése, hogy a megvadult lovat megfékezze, hiábavalónak bizonyult. Az ottlévő huszártisztek bajtársuk segítségére siettek s egyesült erővel iparkodtak a megbokrosodott paripa rohanásának gátat vetni. A ló ágaskodni kezdett s a hadnagyot levetette a hátáról. A gróf oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy balkarját eltörte s azonkívül is súlyos zúzódásokat szenvedett. Az esés oly súlyos volt, hogy Wolkenstein eszméletlenül terült el a porondon. A gyorsan előhívott katonai orvosok ideiglenesen bekötötték a huszárhadnagy megsérült karját s beszállították a helyőrségi kórházba.

*** Javaslat a naptáregyesítésre.** Ifjabb Lescsisin György görög katolikus lelkész az ungvári Görögkatholikus Szemle legutolsó számában figyelmet érdemlő javaslattal lép elő a naptáregyesítésről. Lescsisin azt mondja, hogy célszerű volna, ha az ungvári *Nanka* rutén néplap egy évszámát előkészítené a rutén köznepet a naptáregyesítésre, hogy a szimatikusok kik a régi naptárhoz ragaszkodnak, zavart ne támaszthassanak. Azonkívül jó volna, ha a munkácsi, eperjesi és kőrösi egyházmegye nemcsak a gácsországi, lemergi, sztaniszlai és przemysli, rutén egyházmegyéket, hanem Magyarországon a balásfalvi lugosi, szamosújvári és nagyváradi görögkatholikus román egyházmegyéket is főlészólitáná a naptáregyesítésre. Végre Lescsisin szerint a görögkatholikusoknak az Urnapját is meg kellene tartani

*** Mentők napja.** A városi mentőosztály, igazgató-bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen Mezey Mihály ügyvezető igazgató javaslatára elhatározták, hogy a bizottság Sylveszter napján a mentő-osztály javára a város közönsége körében gyűjtést rendez. A budapesti önkéntes mentők az ország összes mentő-egyesületeit és bizottságait testvéries hangon megkeresték, hogy Sylveszter napját a mentők napjává avassák. Miután a mentő osztálynak

szerelvényei tökéletesítésére betegszállító kocsit beszerzésére és egy mentőalap létesítésére a nemes és humánus cél érdekében szüksége van a közönség támogatására, nem kérelkedünk abban, hogy városunk lelkes közönsége ezt a zajtalanul, de nagyon tevékenyen működő testület meleg szívvvel fogja támogatni. Sylveszter napján a mentők az önkéntes tűzoltók közreműködésével a városban házanként is gyűjtést rendeznek, azonkívül gyűjtő-perselyeket szándékoznak felállítani a templomokban a város főterein, a vendéglőkben és kávéházakban. Elhatározták, hogy az intézőség a pénztáratételeket, testületeket és a polgárságot közvetlenül is megfogja keresni levél útján kérelmével; a sajtót felkéri, hogy a bizottságnak ezt a közérdekű működését kísérje figyelemmel és jóindulattal támogassa. A bizottság a gyűjtő akció szervezésével és végrehajtásával Mezey Mihály ügyvezető igazgatót bízta meg, kihez a kegyes adományok is intézendők lesznek.

*** Felszántott sétány.** A város sétaterénélünk nem a legkiválóbb állapotban vannak, csupán az Ezredévi Emlék-tér néz ki valahogyan. A hatóság most ezt is tönkre akarja tenni. Már napok óta a garasos-hid mellett levő lejárónál a homokhordó szekerek teszik tönkre a sétány útját. A nedves, lágy időben a terhes szekerek arasznyira felszántják az utat annyira, hogy az teljesen járhatatlan. A tavasszal majd azután óriási pénzzel helyreállíttatja a város. Ez aztán a jó gazdálkodás.

*** Óriási tifuszjárvány.** Nagyszébenben a tifusz-járvány óriási mérvet öltött. A betegek száma meghaladja a 900 at. Az utcákon levő trágya és a kanális által felbolygatott bacillus-fészkeket nem hordják el, amelyek valóságos fészkei a tifusz terjedésének. Nagyszébenben általános megdöbbenéssel tárgyálják, hogy a belügyminisztérium semmi intézkedést nem tett még ezideig a járvány elfojtására. Az egész városban rettenetes a konsternáció. Az intézősek mind zárva vannak.

*** Bosnyák estély a Pannónia-kávéházban.** Szombat, vasárnap és hétfőn este nagy jótékony célú bosnyák-estély lesz a 37. gyalog ezred és Hamza Gyuszi zenekarának közreműködésével, a hétfői estély tombolával lesz egybekapcsolva, melynek kiorsolendő tárgyai Wallerstein Bémer téri kirakatában láthatók. Mindhárom estély összes bevételének 10 százaléka a bosnyák katonák jótékony céljára lesz fordítva.

*** Megölte az alkohol.** Bors Gyula helyi illetőségű 43 éves csavargó napszámost tegnap hajnali 4 óra tájt az Uri-utcán holt részegen találta a járdán fekve egy bérkocsis. A bérkocsis beszállította a részegét a toloncházba, ahol zárkába helyezték az embert. Bors itt elaludt s déli fél 12 órára végleg el is szendvedett. Dr. Mayer László városi tb. főorvos, aki a hullát megvizsgálta, a halál okát heveny alkohol mérgezésben állapította meg. Hullát a boncházba vitték, hol fel fogják boncolni. A csavargónál egy bronz érmet találtak, mely az 1897. évi nagyváradi kerékpár verseny 3-ik díja volt. — Hogy hogyan jutott hozzá, nem tudni.

Névjegyek

a legizlésebb kivitelben megrendelhető
SEBŐ IMRE könyvkereskedőnél
Nagyváradon, Rákóczi-ut.

*** Katonazene.** Ma délelőtt 10-től 1 óráig a »Pannónia« éttermében a házlézd zeneke változatos műsorral hangversenyez. — Este pedig Bura Károly és alsórendű zeneke játszik.

*** A »Fekete Sas« fényirdája.** Alkalmunk volt meggyőződést szerezni arról, hogy a »Fekete Sas«-palota, pazar berendezésű, művészeti fényirdája egyik legérdekesebb része az impozáns épületnek. Kár, hogy a mi közönségünk még nem elég fogékony a valóban művészi fényképek iránt, mert e téren a Daykovits speciálista hatalmas előrehaladást ígér. A híres németországi mesterek nyomán jár ő s meglepően szépek a fővárosból hozott villanyfelvételei. Már is óriási az érdeklődés a közönség rendelkezésére bocsátott műtermében s hiszszük, hogy művészi tehetsége folytán csakhamar meleg rokonszenvre fog találni városunkban is.

*** Uj vendéglő.** A volt »Kecskeméti-féle« vendéglőt — mely a vidékiek kedves találkozó helye Strobl János vendéglős vette meg. Nagy helyiségek. Kitűnő borok frissen csapott kőbányai sör hideg és meleg ételek állandóan kaphatók.

x Karácsonyi vásár. Mivel raktárom nagyobbítására előnyös vásárlást eszközöltem, azon kedvező helyzetbe vagyok, hogy kivált a karácsonyi alkalmi mindenféle órák, — arany és ezüst ékszerek árait leszállíthattam. Ezen körülmény által tisztelt vevőimet bárkinél is olcsóbb ár mellett tudom kiszolgálni. Miért is kérem a n. é. közönség minél számosabb látogatását. Szilágyi Géza órák ékszerész, Rákóczi-ut, Orsolya-zárda épületben

x Magyar daltársulat a Koronakávéházban. Ma és esténként egy jól szervezett női és férfi tagokból álló daltársulat tartja előadásait. Naponta változatos műsor. Kezdeté 9 órákor. Beléptidij nincs, a közismert jó kávéházi italok pontos felszolgálásáról pedig Klein Lajos, jőhírű kávé goudoskodik.

Előfizetési felhívás.

Tizenötödik évfolyamába lép lapunk. Tizen-négy küzdelmes évre visszatekintve, lehetetlen, hogy a múltakból erőt, reményt ne merítsünk a jövőre.

A jövő azé lesz, aki a közvéleményt irányítja.

A keresztény Magyarország becsületes és hazafias hívei nem téveszthetik szem elől, hogy Magyarország csak mint keresztény állam állhat meg s hogy az általános választói jogjegyében újjáalakuló Magyarországon szükséges égetően szükséges a keresztény idealokkal áthatni az egész nemzetet, a legmagasabb és legalacsonyabb rétegeket egyaránt.

Az újév küszöbén tehát nemcsak az előfizetések megújítását kérjük; kérjük e mellett lapunk hathatós terjesztését. A mi lapunk legyen a mi zászlónk, mely küzdeni és győzni tudó hatalmas sereget sorakoztasson maga köré.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

A Tiszántul
szerkesztősége és kiadóhivatala

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Szerencse fia, este: Szép Gárdista.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat karácsonyi ajándékai. Ezelőtt egy évvel elhatározta a Szent-István-Társulat vezetősége, hogy tagjainak tagilletmény gyanánt ezentul nem vaskos köteteket, hanem kis füzeteket ad, amelyek a modern élet vitatás alatt levő kérdéseit tárgyalják. Az első év kiadásai nagyszerűen beváltak s az idej termelés sem méltatlan utóda a múlt esztendeinek. Két kötet jelent meg s mindegyik olyan kérdéseket tárgyal, melyek nemcsak a katolikus, hanem részben az egész

keresztény társadalomnak temérdek gondot, habozást, kételyt, lelki és közéleti viaskodást okoznak. Notter Antal a szabadakarat rengeteget vitatott kérdéséhez szól hozzá s megállapítja e tárgyra nézve a katolikus tudomány véleményét. (Ara 1 K) Jehlicska Ferencnek Társadalmi kérdés és etika című munkája olyan tárggyal foglalkozik, mely ma állandóan a száján van minden újságolvasó embernek s amellyel mégis igen kevesen vannak tisztában. Ismereti és kritizálja első részében a marxizmust, másodikban pedig a többi újabb erkölcsbölcséleti rendszert. Jehlicska munkája, mint önálló Marx kritika, eddig egyedül áll a magyar irodalomban, de becsületére válnék bármilyen gazdag szociológiai irodalomnak is. (Ara 1-50 K) Rendes tagsági illetményeivel egy időben egyéb könyveket is kiadott a Szent-István-Társulat. Andor József megírta Nagy Lajos életét; (ára diszkótésben 4 K) Károly Ignác az igazán becsületos, katolikus életről írt egy szép kötetet, Igaz életről; (ára diszkótésben 3-60 K) Külön kiadványaival ez alkalommal inkább csak az ifjuságnak akart jó olvasmányokat adni a Szent-István-Társulat, de azért egy-két könyvet a nagyokról is gondoskodott. Kiadta Huber Lipót kalocsai theol. tanárnak, a talmudról szóló legkitünőbb magyar nyelvű tanulmány szerzőjének a napkeleti bölcseségről szóló exegetikus tanulmányát. A Szent-István-Társulat most adta ki díszes, pazarul illusztrált albumszerű karácsonyi könyvjegyzékét, melyet ingyen és bérmentve szívesen megküld bárkinek.

A Sziglieti-Társaság a f. évi dec. hó 20-án vasárnap d. e. 11 órakor felolvasó-ülést tart a kir. jogakadémia disztermében a következő műsossal: 1. Köttemények. Irta és felolvassa: Szávay Gyula, a Petőfi-Társaság rendes tagja (vendég). 2. Diákélet Németországban. Rajz a német egyetemi életből. Irta és felolvassa dr. Kiss Géza kir. jogakadémiai tanár a Sziglieti-Társaság rendes tagja. 3. Tolstoj a vidéken, humoros elbeszélés, írta és felolvassa Sas Ede, a Petőfi- és Sziglieti-Társaság rendes tagja. A Társaság külön meghívókat nem bocsát ki, a felolvasó-ülések nyilvánosak, azon bárki megjelenhet. Az elnökség.

Egyházi Közlöny (szerkeszti Gerely jószei) XX. évf. 51. számának tartalma: Vezércikk: A kongrua-javaslat. — Egyetemes egyház: A pápa ajándéka. — A diplomata testület a pápánál. — Az angol nők ajándéka a pápának. — Őrült a Vatikánban. — Két olasz katolikus lap sajtópere egymás ellen. — P. Scheil az Institut-ben. — Az angol királyi esküforma megváltoztatása. — Utóhang a londoni eucharisztikus kongresszushoz. — Az orosz katolikus egyházból. — A Schnitzer-ügy. — A papok végrendelezései. — Javaslat a naptáregyesítésre. — Időszerű kérdések: Dr. Strommer Viktorin. Az egyház és a modern világ. (IV.) — Lelkipásztor: —a—, Korszerű lelkipásztorkodás a városokban. (I.) — Egyházjogász: —RST—, Ne temere. — Iskolaügy: (GV), Az Education Bill-t visszavonták. — Egyházi arcképek: Tóth Mike S. J. — Szélgjegyzetek: # Ijedeznek már. — Irodalom: A Szent-István-Társulat karácsonyfája. — Dr. Dolencz József: Reiner János, Az egyházi házasságkötési jog tanának fejlődése. — P. Oslay Oswald: Dr. Gusztáv Pécsi, Krisis der Axiome der modernen Physik. — A hét krónikája. — Személyi hírek és apróságok. — (Házassági ígért Angolországban. — Ragadós-e a bélpoklosság? — Alkohol-szanatórium.) — Memento. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-utca 15.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Stefániai Imre hangversenye. Kedves ismerőst fog viszontlátni ma este a nagyváradi közönség, melynek már egyszer volt alkalma gyönyörködni Stefániai Imre pompás zongoraművészetében. A fiatal magyar zongoraművész egy csapásra meghódította a nagyváradi zenekedvelő közönséget s mai fellépése csak tavalyi fényes sikerének a megújítását jelenti. A hangverseny a Kereskedelmi Csarnok disztermében kezdődik este 8 órakor s műsora a következő lesz:

I. Brakms Sonate F-moll op. 5. Előadja Stefániai Imre. I. Allegro maestoso. — 2. Andante. — 3. Scherzo. — 4. Intermezzo. — 5. Finale. II. Schumann: Carnaval op. 9. Előadja: Stefániai Imre. 1. Prémabule. 2. Pierrot. 3. Arlequin. 4. Valse noble. 5. Eusebius. 6. Florestan. 7. Cigarette. 8. Replique. 9. Papillons. 10. A. S. C. H. S. C. H. A. (Lettres dansantes) 11. Chiarina. 12. Chopin. 13. Estrella 14. Reconnaissance. 15. Pantalon et Colombine. 16. Valse allamande Paganini. 17. Aveu 18. Promenade. 19. Pause. 20. Marsche des »Davidsbündler« (Contre les Philistius.) III. Volckmann E-moll quartett. Előadja: A nagyváradi vonósnegyes. I. hegedű. Waldmann Iván. II. hegedű dr. Fehér Adolf Mely hegedű: Vomácska József. Gordonka: Szmaassenka Ernő. IV. 1. Mendelssohn: Lied ohne Worte G-dur. 2. Mendelssohn: Lied ohne Worte A-dur. 3. Glück-Stefániai: Gavotte 4. Chopin: Walse F-dur. 5. Chopin: Etude E-moll. 6. Schubert: Erlkönig. Előadja Stefániai Imre. V. Weisz-Stefániai: Carmenfantasia.

TANÜGY.

Szabadiskola. A Biharmegyei népnevelési egyesület szabadiskolája ma, vasárnap délután 5 órakor tartja negyedik sorozatos előadását a községi polgári iskola II. emeleti zene-termében. Az előadás tárgyai lesznek: *Arany János balladái* szavallatokkal, tartja: Noss Gusztáv reáliskolai tanár, — és *A mai európai államok megalakulása*, tartja: Varga Gábor reáliskolai tanár. Az előadások, mint rendszeresen díjazatlanok. Hallgató lehet minden tizenhatodik évét betöltött egyén. A szabadiskola elnöksége egyttal arról is értesíti a nagyváradi kereskedelmi alkalmazottakat, hogy a szakirányú továbbképző tanfolyam heti nyolc órában 1909. évi január hó 4-én este félkilencor megkezdik első előadását. Jelentkezni még mindig lehet a tantolyam vezetőjénél, a felső kereskedelmi iskola igazgatójánál. A tanfolyam előadásai szintén a polgári iskola egyik tantermében lesznek.

ÁVIRATOK.

Katonai kérdések.

Bécs, dec. 19. Igen régen ismerik a magyarok a katonai kérdésekre vonatkozó kívánalmait és azokat teljesíthetőknek is találják. Az ezzel ellenkező hírek alaptalanok.

Exhumálnak tiz halottat.

Arad, dec. 18. Az ügyészség letartóztatta Vikipapne Mária radnai bába-asszonyt, aki titkos mütétekkel Radnán három asszonyt megölt. A szomszéd községekben kettőt. Az ügyészség tiz holttest exhumálását rendelte el.

Nincs háboru Venezuelában.

Hága, dec. 19. A külügyminisztérium azon a szilárd meggyőződésen van, hogy az a körülmény, amely szerint a venezuelai ostromállapot kihirdetéséről mindenfelé terjesztett jelentésben e szavak: »state of warr« használtattak, adott okot arra a félreértésre, mint hogyha Venezuela Hollandiának háborut izent volna. Castro elnök bizalmi embereknek küldésére itt meglehetősen fontosságot tulajdonítanak.

Kormányválság Portugáliában.

Lisszabon, dec. 18. Az államtanács határozattal öt ellenében a jelen kabinet megmaradása ellen nyilatkozott. Az ülés után Ferreira do Amaral miniszterelnök a királyhoz ment. A király fogadta a két kamara elnökét. Politikai körökben azt hiszik, hogy Amaral miniszterelnök a királynak az egész kabinet lemondását fogja felajánlani. A válság arra vezethető vissza, hogy Vilhena, a regenerádok pártjának vezére a kabinettől megvonta pártjának bizalmát.

Lisszabon, dec. 19. A minisztertanács határozatának megfelelőleg Amaral miniszterelnök ma lemondását benyújtotta a királyhoz. Hírlik, hogy az államtanács új koncentrációs kabinett mellett nyilatkozott.

A balkáni események.

Pétórvár, dec. 19. A birodalmi дума seniorkonventje a külügyminisztériumi költségvetésnek a дума plénumában való tárgyalását péntekre tűzte ki. Ez alkalommal Izvolszki külügyminiszter a külpolitikáról beszédet fog mondani.

London, dec. 19. Nikita montenegrói fejedelem kijelentette a Daily Mail képviselőjének, hogy Montenegro meg fogja óvni a békét mindaddig, míg a konferencia sorsát el nem dönti:

— Ha mi nem kapjuk meg Spizzát és Bosznia nem kapja meg az autonómiát, mondotta a fejedelem, akkor meg kell hoznunk azt az áldozatot, hogy a háborut megindítjuk, bármilyen kevés kilátásunk van is arra, hogy ez reánk nézve sikerrel fog végződni.

London, dec. 19. A Times jelenti Belgrádból: Az üzleti körök értesítették a kormányt, hogy készek az Ausztria-Magyarországgal kötendő modus vivendi üzleti oldalát emez egyezmény politikai jelentőségének alárendelni és hogy teljes erővel fogják támogatni a kormányt, ha politikai okokból a modus vivendire nem reflektál.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 18.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. —	—	10.38
Rozs okt. —	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt. —	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	8.85
Tengeri jul. —	—	6.84

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 18.

Osztrák hitelrészvény	—	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
Leszámitoló bank	—	—	743.75
Rimamurányi	—	—	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	—	692.25
Közuti vasut	—	—	552.—
Városi villamos vasut	—	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. dec. 18.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	—	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	—	—	240.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—	—	95.50
Magyar nyeremény sorsjegy kölcsön	—	—	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	94.50
Osztrák járadék papirban	—	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	—	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
London vista	—	—	631.50
Páris vista	—	—	689.50
20 márkás arany	—	—	23.51
20 frankos (Napoleon)der	—	—	19.02
Német birodalmi márka	—	—	117.96

NYILTTÉR.**Kossuth Ferencz levele!**

Tek. Balázsovich Sándor
gyógyszerész urnak Sepsiszent-
györgy.

»Csuzos bántalmaknál az
»INDASZESZ« bedörzsölése jó ha-
tásnak mutatkozott. Kérem le-
gyen szives nekem három üveggel
küldeni.«

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és or-
vosok igazolják, hogy a törvé-
nyesen védett székelyhavas

INDASZESZ

gyógyfű sóborszesz

legjobb szernek bizonyult a
test és izmok edzésére. Üdítés
frissít. Megóvja a testet a hideg
káros befolyásától. Massagehoz
(Gyuró-kenő-kura) felette aján-
latos. Leghatásosabb szer csuz,
köszvény, rheuma, fejfájás, nátha,
influenza, tagszagatás és min-
dennemű meghülésből eredő
bajok ellen. A székelyhavas
»INDASZESZ« össze nem tévesz-
tendő más sóborszesz készit-
ményekkel, melyek egyszerű szesz-
keverékek, holott az »INDASZESZ«
székelyhavas gyógyfüvekből elő-
állított és hatásában felülmú-
hatalatlan gyógyszerkülönleges-
ség.

Késziti Balázsovich Sándor
gyógyszerész Sepsiszentgyörgy.

A törvényesen védett székely-
havas »INDASZESZ« kapható 2 és 1
koronás üvegekben az országban
mindenütt. Főraktár Nagyvára-
don Nyiry György örökösei
gyógytárában.



A legjobb kutyakalács volt és marad a Fattinger
féle **Kutya-Kalács**, mely az összes e fajta tápsze-
rek körül a legjobb összetételű és táperezű.
50 kg. 23. — K., 5 kg. bérmentve 3. 20. K.
Fattinger-féle Puppy-Bisquit kölyök kutyák ré-
szére. 50 kg. 26. — K., 5 kg. bérmentve 3. 50 K.
Árjegyzéket bérmentve küld **Fattinger's Pa-
tent Hundekuchen und Gellfegel-futter-
fabrik, Wiener-Neustadt. 250-nél több
első díj.** A Fattinger-féle tápszer állatorvosi
ellenőrzés mellett készül.



REGÉNYCSARNOK.

**EMIKE.**

IRTA:

HAJDU IMRE.

(Folytatás.)

14.

A szegény fiu valósággal küzdött legzen-
tebb érzelmei ellen s hogy küzdelme tantalusi
kinokat okozhatott neki azt a nyájas olvasó
hasonló körülmények között önmagáról is meg-
ítélheti; egy szép hölgy, ki eszményképünk, kit
imádásig szeretünk, kinek birhatását nem egyen-
súlyozhatná a föld kincse s a tengerek drága-
sága; s kinek irántunk tanusított viszontszer-
méről oly számtalan alkalmunk volt meggyő-
ződhetni, — nem olyan kis pont szívünk táb-
láján, melyet bármily cimen nevezhető gu-
mielastikummal könnyen ki lehetne onnar tö-
rölni; azt mandazonáltal nem tagadhatjuk' hogy
ilyesmire is ne volna es-t, ott azonban ne le-
ledjük az okot és eszközöket figyelembe venni,
hogy t. i. vagy nem hajott az istenadta mag,
a szerelem kellő gyökereket a kebelben, vagy
ingatag alapra épült az éden ama fellegvára,
melyet könnyen halomra dönthetett a könnyel-
műség, vagy a jellemzékenység orkánja; itt
tehát nem vonjuk kétségbe a feledés lehető-
ségét; de ott, hol az alap határozott, szilárd s
az anyagok kitűnök, ott csak a végenyészet
semmisítheti azt meg.

Ösmerve Demeterünk jellemét, tudjuk,
hogy nála a becsület küzdött szerelme ellen,
vagyis valójának leghatalmasabb elemei, még
pedig oly erélyiyyel, hogy mindkettő iparko-
dott a tért elfoglalni; de valljon lehet e a le-
hetetlenséget lehetővé tenni? lehet-e két he-
lyen és egy időben győztes? valóban nem
képzeltetjük, mert rendszeren hol az egyik fu-
tamodik meg, hol a másik kergeti az iramlót.

E emberek vagyunk! mindnyájan telve hi-
bákkal és gyöngeségekkel; csodálkozhatunk-e

tehát végre is azon, hogy a Demeter lelki
küzdterét, a kiállt viharok után, a szerelem
napja világította be? — s ő rabja lett Emike
szerelmének.

— Lehet-e ily angyalnak tovább is ellen-
állani? ha igen, úgy nincs szívünk s ha mégis
volna: tépjük azt ki legszentebb érzelmeivel
együtt s dobjuk a megsemmisülés örvényébe,
— nem, nem! én hiszek a szívbe, s hiszek a
szerelem mindenható erejében, mely összetörte
agyreimeim bálvány szobrait s a reménnv és
kitartás hatalmas fegyverét nyújtá remegő ke-
zembe, hogy küzdjek ezzel s győzni fogok;
igen imádot Emikém, én küzdeni fogok s
történjék bármi, bátran nézek a jövő elé, mert
én önt szeretem, imádom az örülésig, — szó
az ifju lázas hévvel, térdre omolva a remegő
szép hölgy előtt, szikrázó szeméit annak piruló
ártatlan arcára szegezve, amig kis kezét gör-
csösen a magáéban tartá.

Néhány percnyi csend, a szerelem szülte
boldogság ama legdrágább néma percei álltak
be, melyek a szerelmesekkel, némaságuk dacára,
oly sokat, oly végtelen sokat tudnak megér-
tetni, — ezután Emike a virágagy felé
hajlott, abból egy égő szerelmet szakasztott s
azt Demeternek nyújtá:

— Fogadja ön e kis virágot, e percek
emlékéül, óvja meg azt, őrizze meg minden
veszélytől, mint legszentebb érzelmeim hű tol-
mácsát s mindaddig legyen biztos szerelmem-
ben, mig e kis virágot vissza nem követeltem
öntől.

Az remegve fogadta azt el s miután száz-
szor és százszor megcsókolta volna, gondo-
san tárcájába rejté, azután ő szakasztott egy
árvácskát.

— A drága emléket e kis virággal vi-
szonozom, méltassa eat becses figyelmére; lé-
tem jelképe ez árnyékban fejtő kis virág: egy-
szerű, szerény és hű.

Emike szinte átvette a kis virágot, soká,
soká bámulta azt szó nélkül, azután keblébe
rejtve, édes mosoly kíséretében nyújtá kis ke-
zét Demeternek, ki azt heves csókjaival hal-
mozta el; később távoztak, távozás közben
kölcsonösen megigérvén egymásnak, hogy vi-
szonyuk a legmélyebb titok maradand.

Ők tehát végre is megértették egymást,
épenugy miként a nyájas olvasó kezdi érteni
ama körülményt: hogy miért állt Kalamus De-
meter oly szivesen a Filemon családhoz neve-
lőnek, holott nemcsak az öregek különtségét
ösmerte; de az országra szóló tizenhat darab
fiu rosz hírét annyiszor hallotta, hogy ha neki
föházkodik a jámbor, talán el is tudja azt
fűtyölni.

De mit törődött ő mindezzel? — beállt
és punktum! még pedig azon a cimen: hogy
minekutána őt minden oldalról annyira ijesztik
s idegenítik Filemonéktól, tehát ő csak azért
is szerződik s isten segítségével rövid idő alatt
megmutatja, hogy nincs rossz gyermek, csak
a nevelő legyen jó.

— No sok szerencsétl szegény jó bolond,
— mondogatták egymás között mindannyian,
kik a kitűnő képzettségű fiut ösmerték és
szerették, ide számítva még Baraczkýkat is.
— persze, hogy azt meg mindenki elfeledni
látszott: hogy mindennek meg van a maga
oka foka.

Mint tudjuk, tehát Demeter beállt nevelő-
nek, tanítványai számra tizenhatan voltak, kik
közül az ifjak hat és hét évesek, a legidő-
sebbek pedig tizenhat, tizenhét évesek valá-
nak; szükséges itt azonban megjegyeznünk:
hogy nem egy pár ikertestvér tartozott a
respublikába.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKIOS GYULA.

DENT GLOVES ÉS FOWNE'S GLOVES

A VILÁG LEGJOBB KEZTYŰI KAPHATÓK.

PFÄFF CZÉGNEL

PFÄFF CZÉC

LONDON
PARIS
ÉS
BERLINI

NYAKKENDŐ
ÚJDONSÁGAI
PAZAR VÁLASZTÉKBAN
MEGÉRKEZTEK

PFÄFF CZÉC

VADÁSZ
KÜLÖNLEGESSÉGEI
MEGÉRKEZTEK



Nagy karácsonyi vásár.

Legcélszerűbb ajándéktárgyak

hölgyek és urak részére.

Külön gyermekjáték osztály.

Szép kivitelű gyermekjáték- ujdonságok.

Francia babák óriási választékban és rendkívüli nagy választék játék különlegességekben, melyek legolcsóbban kaphatók

Waldmann Ernő

Diszműaruk, sport és utazó cikkek üzletében,
Rákóczi-ut, az Orsolya-zárdával szemben.

Interurban Telefon 371.

Az adventi szent idővel
kezdődik

Dr. Prohászka Ottokár
székesfehérvári püspök úrnak legutóbb megjelent
nagyszabású műve:

Elmélkedések az evangéliumról.

E kiváló mű finom bibliapapírra van nyomva s
kis 8-adrét alakban 736 oldalra terjed.

Ára vászonkötésben 8 kor., bőrkötésben 10 kor.
Kapható Buzárovits Gusztáv könyvkiadó-
hivatalában Esztergomban.

Ugyanott kapható az illusztris szerzőnek eddig
megjelent többi nagybecsű műve is, ugyanitt:

*Isten és a Világ. Különös tekintettel a
természettudományokra.* Második kiadás. Nagy
8-adrét, 250 oldal. Ára füzve 2 kor. 40 fill., köt-
ve 3 kor. 40 fill.

*A keresztény bűnbánat és bűnbö-
csánat.* A budapesti m. kir. tudományegyetem
hittani kara által a Horváth-féle jutalommal kitün-
tetett pályamunka. Második kiadás. Nagy 8-adrét,
325 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor.

*Föld és Ég. Kutatások a geologia és
theologia érintkező pontjai körül.* Harmadik ki-
adás. Nagy 8-adrét, 462 oldal. Ára füzve 6 kor.,
kötve 7 kor. 50 fillér.

Domínus Jesus. Nyolc konferencia,
melyet a budapesti egyetemi templomban tartott dr.
Prohászka Ottokár. Második kiadás. 8-adrét, 112
oldal. Ára füzve 1 kor. 20 fill., kötve 1 korona
80 fillér.

A diadalmas világnézet. Második ki-
adás. Nagy 8-adrét, XII. és 292. oldal. Ára füzve
4 kor., kötve 5 kor. 20 fill.

Egyben ajánlom a fűző urak becses
figyelmébe dűsan berendezett és nagy vá-
lasztéku szent kép, rózsafűzér és ima-
áönny raktáramat a legjutányosabb
árak mellett.

Mutatvány küldeményeket választás
végett, valamint minta-képeket kívánatra
szívesen küld

Buzárovits Gusztáv,
könyvkiadóhivatala, könyv- és műkereskedése
Esztergomban.

SINGER

VARRÓGÉPEK

a leghasznosabb
karácsonyi ajándékok.

A
SINGER var-
rógépek a
legjobbakkal
bizonyultak.



A
SINGER var-
rógépek való-
ságban a leg-
olcsóbbak.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság
Nagyvárad, Zöldfa-utca 33.

Pénz.

Olesó
tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérlését** a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

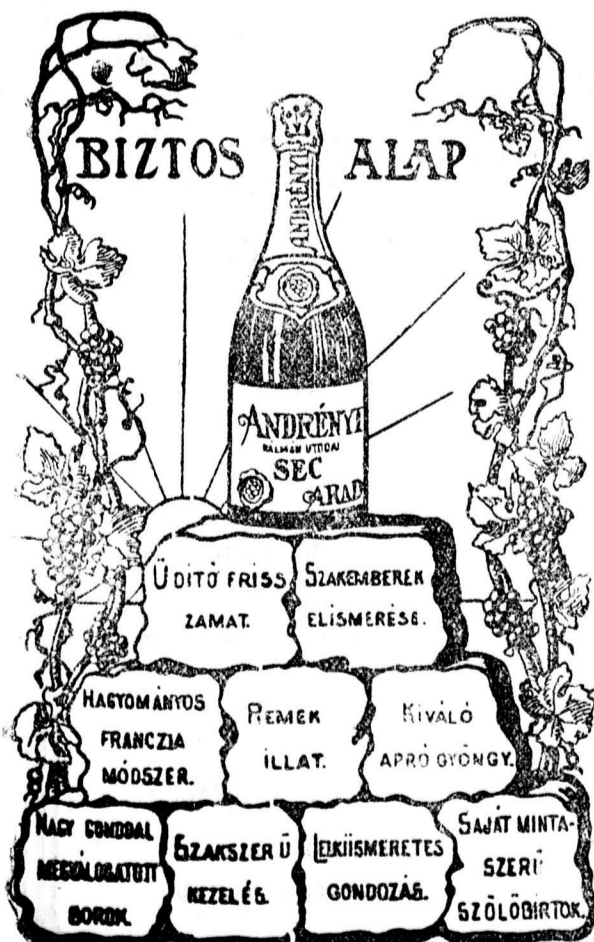
Tötös Mihály

Épület és diszmű bádigos mester
:: Bethlen-utca 36. szám. ::

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget hogy épület és diszmű bádigos munkáim mellett elfogadok teljes fürdő berendezéseket, szőkökat és vízvezetéseket saját rezervával, ugyszintén házaknak egész éven át jókarban tartását.

Nagyobb vállalatnál költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

Helybeli és vidéki telefon száma 386.
Ugyanott két tanuló felvétetik.



Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

Gőzmosóda vegytisztítógyár

— Nagyvárad, Gilányi-utca. —

Mos, vasal s vegyileg tisztít

Mindennemű fehérneműek mosását a legnagyobb pontossággal eszközöljük. — A vegyi tisztítóknban női és férfi-ruhák, blousok, függönyök, szőnyegek a legszakszerűbben lesznek elkészítve.

A ruhák el- és hazaszállítását saját

kocsijainkkal eszközöljük.

Vidéki és városi telefon szám 398

Az teli ujdonságok már megérkeztek!!

Férfi kalapok, ingek, nyakkendők, és zsebkendők különlegességek, női berliner, gyapju és selyem kendők, és escharpok. — Schroll féle sítónok és vásznak paplanok mesés olcsó árakban! Szabó kellékek, bélés árak!

Kézimunkák és minden hozzávalók

!! FELTŰNŐ OLCSÓ ARAK !!

KLEPFER ALBERT

— FÉRFI ÉS NŐI DIVATÁRU ÁZÁBAN. —
Nagyvárad, Teleky-utca 28 szám.

:: TELEFON 703. ::

MOSKOVITS FARKAS és Társa

cipő és csizmagyár. Császári és királyi közös hadsereg szerződéses szállítók.
Nagyvárad.

Fiókiüzletek:

Nagyvárad, Rákóczi ut Bazar épület.
Kizárólag finom különlegességek.

Nagyvárad, Kossuth-utca Gyár épület.
Finom és közönséges lábbelik.

Budapest, Rákóczy-ut 64. Budapest,
Andrássy ut 17. Pécs, Király-utca 7
Petrozsény, Főtér. Sarajevo Rudolf u. 10.

Eredeti Gyári szabott árak!!!

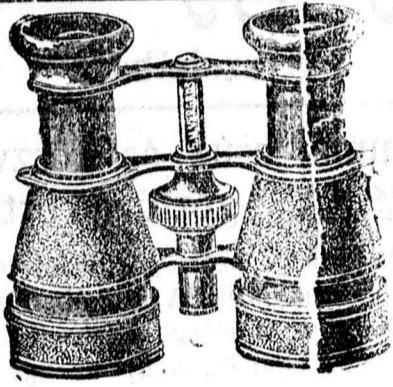
Csak egy papírt szívunk, ez pedig



ABADIE

Gazdaságba

ujévre állást keres béres gazda, pusztá gazda vagy kerülőnek, esetleg faragó béresnek, ki gazdaságban már alkalmazva volt. Bizonyítvány postán vagy személyesen teljesítendő. Czim: Sárréti, Nagy-Várad. Huszár-utca 21 sz.



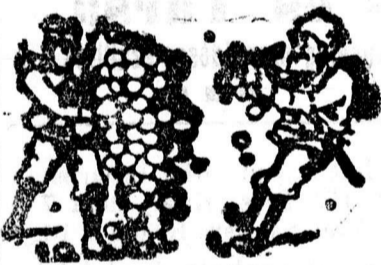
Megfelelő szemüvegek orcsiptetők, francia színházi látcsövek, kipróbált hőmérők, mérnöki műszerek nagy választékban kaphatók

Klein Húgó

látszerésznél Nagyvárad, Rákóczi-út (Orsolya zárda.)

Javítások rögtön eszközölte nek!
!! Saját műhely!

Szőlő-oltványokat



szállít,
fajtiszta
súlyáért
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
elsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 39. sz. (Nagyküküllő-megye)
Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkező, elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendeléseinek megtétele előtt az ismerős személyiségektől a szőlőtelep mint irásbeli bizonyítást szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Tüzifát

legolcsóbb napi áron házakhoz
:: szállítanak ::

Weiszberger és Társa
tüzifa kereskedők.

Megrendelő iroda: **Stein Lajos**
Nagyvárad, Fő-utca Nyiri ház.

Fatelepe: Várad-Velence. — Telefon: 688.

Még csak néhány napig!
Huzás már 1908. évi december 30-án.

Magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték
Főnyeremény 150,000 kor. készpénzben.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben.

Magy. kir. lottójövedéki igazgatóság!

Uj üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy a Sas-szálloda passageában fővárosi mintára, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, páratlan fényes berendezésű

hentesáru különlegesség
és csemege-üzletet

nyitottam, hol saját gyártmányu mindennemű ezen szakmába vágó cikkeim naponta friss állapotban s csemege áruk is kaphatók lesznek.

Becsés pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel

Fröhlich János.

BELÉPÉSI FELHÍVÁS.

A „Biharmegyei Korona Takaré- és Hitelszövetkezet”

1909. ÉVI JANUÁR HÓ 1-ÉN UJ ÉVTÁRSULATOT KEZD, MELY 1911. DECEMBER VÉGÉIG TART.

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább egy üzletrészt jegyez, vagyis legalább 1 koronának heti befizetésére kötelezi magát. A befizetett összeg három év leteltével, kamat és nyereséggel együtt a résztvevőknek készpénzben fizetetik vissza. Minden tag több üzletrészt jegyezhet.

A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Vidéki tagok a befizetéseket posta cheque által teljesíthetik (portómentesen). A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy szükség esetén gyorsan olcsó kölcsönhöz juthassanak, nemcsak a befizetett összeg erejéig, hanem azon felül is. Most végződő évtársulatunk is igen szép eredménnyel működik; tagjai a rendes takarékpénztári kamatlábnál jóval magasabb osztalékban részesülnek.

A szövetkezet helyisége a „Biharmegyei Takarékpénztár” I. emeleti üzlethelyiségében van, Nagyváradon, Kossuth Lajos-utca 3. szám alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten lévő váltóüzletben már a mai naptól kezdve elfogadtatnak, melyek mielőbbi eszközzésére felkérjük a szövetkezet t. tagjait, valamint az ujonnan belépni szándékozókat.

Nagyvárad, 1908. november hó.

524 1-16

A „BIHARMEGYEI KORONA TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET” IGAZGATÓSÁGA:

Dr. Wallner Ödön Fleischhackker Gyula Pekanovits Imre
Schwartz Ferenc Weinberger Jakab

Beödy Balogh Gábor

-- festőművész --

képtárlata

megnyilt a vármegyeház
nagytermében. - - -

A művek előnyös havi vagy negyedévi részletfizetésre is kaphatók. — A részletek: a Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának pénztárába lesznek befizetendőek. Felvilágosításokat a helyszínen szívesen ad a **RENDEZŐSÉG**.

Nyitva: D. e. 10—1-ig, d. u. 3—¹/₂6-ig.

KRIEGNER-féle REPARATOR Törv. védve.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik csusz és kőszvény ellen.
Kis üveg 1 korona. Haphtó: Nagy üveg 2 korona.
„Korona” gyógyszerárban, Budapest, VIII., Calvin-tév (Baross-u. sarok).
Postai szétküldés naponta.

Rosenzweig Róza (férj. Goldstein)

volt cs. és kir. szabadalom tulajdonos. Első orvosilag elismert
»Párisi Mellfűző Műterme.« — Alapított 1890-ben.
Nagyvárad, Rákóczi ut (Fő-utca.) Telefon 632. sz.

6 óra alatt mérték szerint pontosan és lelkiismeretesen készít **párisi és brüsszeli fűzőket, osipőszorítókat, reform KÉSMÁRSZKY-féle nadrágok, testegyenestők.** Raktáron tart 10 000 darab PÁRISI és ZWIKLIS fűzőket, MODELLEKET és mind e szakba vágó kellékeket óriási választékban. Karácsony és újév alkalmával 25% engedmény.



➔ Megérkeztek az összes őszi és téli újdonságok ➔

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházába,

minden cikkben, őszi és téli modell-felöltők, angol és skót kosztüm-szövetek, blouse-selymek, szörme-collor blouseok és szoknyák igen nagy választékban és rendkívül jutányos árban árusítatnak.

== A lelegegánsabb és legjobb kivitelű ==

angol kosztümök, francia ruhák, őszi és téli

peluche és szörme felöltők, ez évben ismét megnagyobbított saját műtermeimben szintén rendkívül jutányos árban vállaltatnak el. Művezető főszabász: BÖHM. J. ur, az ARVAY JÁNOS és TSA budapesti cs. és kir. udvari szállító cég volt főszabásza.

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-tér.

Cipők! Kalapok! A legtartósabb
: kivitelben! :
Leitner Lázár cégnél Zöldfa-utca.

NEUMANN M. cégnél

cs. és kir. ud-
vari szállító **Nagyvárad (Kishidfő).**
Kizárólag saját készítményű férfi- és női ru-
hák készen és mérték után óriási választékban kaphatók. — Városi és vidéki telefon 88.

Megérkeztek LEITNER MÁRTON céghez

a téli idényre óriási választékban a legújabb di-
vatu batizsottok, (Mideira) fehér és színes ruhavász-
nak, piquet, zefir, csipkekelmék hozzávaló diszkekkel.
Szép és divatos ruha, blouz-selymek, pouplin, grenad-
in és nyári kelmék.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye
Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely
Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős
saját te. mész, kitűnő borával, finom Dréher
sörrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha.
A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berende-
zett szállodát és a gyönyörű éttermet ajánljuk a közön-
ség figyelmébe.

Szép kép keretet készítenek olcsón és gyorsan
— SZICHTA TIVADAR üveg kereskedésében —
Kossuth utca 2.

Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek,
nagy választék alpaca és China ezüst evő-
eszközökben.

Aki a szép fehéreműt szereti, adja azt
és vas-
lásra a **Gőzmosóda és vegytisztító gyárba,**
NAGYVÁRAD, Gilányi-utca 5-7. (Saját gyártelep.)
Vegyileg tisztítanak férfi- és női felső ruhák, egyen-
ruhák, kelmék, kézimunkák, szőnyegek. Kívánatra a
mosni való ruháknak a gőzmosóda kihordói által bár-
hol elvitetnek és pontosan hazaszállítanak.
Városi és vidéki telefon 398.

PREIS R., ágynemű raktára NAGYVÁRAD, Kossuth u. 12.
Intézeti ágyneműk, paplan, madrácz, szalma-
zák mértékre és készen kapható az ágynemű
raktárban Kossuth-utca 12. sz. Fosztott toll
: :
állandoan raktáron. : :
PREIS R.

Üdülőknek! Az összes keresettebb kül- és belföldi
ásványvizek állandóan friss töltésben.
Kirándulóknak! Naponta friss tea-vaj, liptól-turó,
sajtok, szalámi és lótt prágai sonka.
legelőnyösebb árakon beszerezhető.

Friedl és Jörösnél
Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

KORCSOLYA különlegességek
— kizárólag TARSOLY és RISZTÓ-nál —
kaphatók Rákóczi-ut 9. szám Ováry-palota.

Értesitem a n. é. közönséget valamint igen
tisztelt megrendelőimet, hogy a téli idényre
angol, skót és belföldi kü-
lönlegességeim megérkeztek.

Kiss István uri-divat szabó
— Színház-utca Adorján ház. —
Pontos kiszolgálás. — Modern szabás.

BARTOS H. és TÁRSA
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2., Bazár-éptlet.

Kizárólagos harisnya és ernyőkülönleges-
ségek. Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyer-
mekharisnyákban a legegyszerűbbtől a leg-
finomabbig, továbbá eső- és napernyők!
Folytonos újdonságok!
!!! Javítások gyorsan eszközöltetnek !!!

Ujlaky István divat és ortopéd
— cipész —

NAGYVÁRAD, Szent János-utca 4.

Készít mérték után a legfinomabb anyag-
ból a legszebb divatszabású uri
és női cipőket. Alapított 1894. évben.

Klepfer Albert Teleky-u. 28.

Óriási választékban nyakkendők,
ingek, harisnyák, keztük és nap-
ernyők meglepő olcsó árakban.

Czipóth Ferenc

Pannonia vendéglős kellemes téli kertjé-
ben és éttermeiben kitűnő italok és éte-
lekről gondoskodva van. Mindennap zene.

SEBŐ IMRE

könyv és papir-

:: kereskedése. ::

Nagyvárad, - Rákóczi-út.

GELBERG A.

uri divat szabó

Beóthy Ödön-utca 21. sz.

— állandó raktár a diva-
— tosabb kelmékből. —

KOVACS JÁNOS

elsőangol cukrászati speciálista
Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.
Városi telefon 806. Megyei telefon 120.

Fűszer és csemege üzlet
Adorján palota. Színház-u. 4. szám.

Friss tea-vaj. 1 liter Vacuum petróleum
11 kr. Kívánatra házhoz szállítatik.
Wohl Albert.

Hölgyek figyelmébe!! Vajda és Róna

Csinos blousok 98 kr.-tól kezdve — cégnél —
Kitűnő szabású aljak 3-50 „
Izléses pongyolák 2-98 „ **Nagy-Várad,**
Rendkívül árleszállítás dec. 31-ig. : Szent László-tér. :

A nagy-piac téri 60 sz. házban egy
üzlethelyiség

minden órán **KIADÓ.** Értekezhetni:
a Polgári Takarékpénztár részvény-
társaságnál Kossuth-utca 4. szám.

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszé-
lőgépek kaphatók

— Kalenda János cégnél —

NAGYVÁRAD, Szent László-tér

(a Hoidas-templom mellett.)

Ugyanott szakszerű javító műhely. — Telefon 245.



A Kis-piac téren **KEPES DEZSŐ**

óra, ékszer és látszerüzletében a legol-
csóbban lehet órát, ékszer és látszer
javíttatni jóállás mellett. Ugyazintén el-
ismert legolcsóbb bevásárlási forrás min-
denféle zseb-, fali- inga- álló és ébresztő
órákból, optikai cikkekből és chinaezüst
tárgyakból.

Szives pártfogást kér **Kepes Dezső,** NAGYVÁRAD,
Kispiac-tér.

Ujváry Vilmos bádigos
Szent János-utca 12.
Fennáll 42 év óta.

Pál Sándor épület, portál- és
műbutorasztalos.

Készítek bármilyenű dolgokat pontos és szak-
szerű kivitelben a legsolidabb árak mellett.
Rákóczi-ut 10. szám. (Stern-palota.)
— Szaniszló-utcai oldalon. —

Harmos János Naponta 3-szor

:: pékmester :: friss sütemény.

NAGY-VÁRAD,

:: Uri-utca. :: Sütések elfogadtatnak.

Fodrász-üzlet átvétel.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy
Szent János-utca 37. szám. alatti Boeczy Ferenc
fodrász üzletét átvettem s azt az eddigi szolid alapon
pontosabb kiszolgálással tovább vezetem. Az eddigi tisztelt
vendégek és jó ismerőseim szives pártfogását kérem.
Tisztelettel

VERES JÁNOS fodrász.